

Standaarden, Centrum Tilburg, CMP, NHG-scriptie-prijs

Gids na een overlijden. Handleiding voor zake-lijke beslissingen en voor verwerking van het verlies Strootman M, Polspoel ARM. *Utrecht: Landelijk Steunpunt Rouwbegeleiding, 1990; 114 bladzijden, prijs NLG 27,-. ISBN 90-73431-01-8. Te bestellen bij: LSR, Maliebaan 66, 3581 CT Utrecht; telefoon 030-343868.*

Sociaal memo 2 Deventer: Kluwer, 1990. Prijs NLG 23,-; NLG 18,- bij abonnement.

Feiten en cijfers op het gebied van de sociale verzekeringen en sociale voorzieningen.

Interpretatie van uitkomsten van laboratorium-onderzoek in de geneeskunde *Raymakers JA, Kreutzer HJH, Haverkorn MJ. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 1990; 274 pagina's, prijs NLG 47,50. ISBN 90-313-1047-6.*

Klinische neurologie Oosterhuis JHGH. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 1990; 450 pagina's, prijs NLG 81,-. ISBN 90-313-1054-9.

Stotteren. Onwillekeurig of willekeurig gedrag? *Damsté PH. Houten: Bohn Stafleu Van Loghum, 1990; 223 pagina's, prijs NLG 45,-. ISBN 90-313-1043-3.*

Voedselallergie en voedselintolerantie *Brochure van het Voorlichtingsbureau voor de Voeding, Postbus 85700, 2508 CK 's-Gravenhage; 32 pagina's, prijs NLG 4,25, over te maken op giro 4323700 onder vermelding van 'Voedselallergie'.*

Injectable contraceptives. Their role in family planning care *Geneva: World Health Organization, 1990; X + 117 bladzijden, prijs USD 16.80. ISBN 92-4-154402-3. Verkrijgbaar in Nederland via INOR-Publikaties, Postbus 14, 7240 BA Lochem.*

Uitstrijkjes, de verschillende uitslagen en mogelijke gevolgen [Brochure]. *3e herz. dr. Christie Bruning. Amsterdam: Vrouwengezondheidscentrum, 1990. 83 pagina's, prijs NLG 4,- + NLG 2,50 verzendkosten. Te bestellen door overmaking van dit bedrag op giro 2304135.*

Grenzen aan de zorg; zorgen aan de grens *Gevers JKM, Hubben JH, red. Alphen ald Rijn: Samsom Tjeenk Willink, 1990; 281 pagina's, prijs NLG 58,50. ISBN 90-6092-4584.*

Handelseditie van het *liber amicorum* aangeboden aan Prof. dr. H.J.J. Leenen.

De behandeling van enkelletsels met de Coumans-enkelbandage *Coumans RHM, Van den Hoogenband CR. Eindhoven: De Hoven, 1990; 54 bladzijden, prijs NLG 26,60. ISBN 90-73312-03-5.*

Standaarden – Stand van zaken

Hiernaast vindt u de stand van zaken van de NHG-standaardenontwikkeling per 1 november 1990.

Eind oktober is de werkgroep voor de standaard 'Slapeloosheid en Slaapmiddelen' van start gegaan; deze werkgroep bestaat uit de huisartsen K. Bonsema, W. de Graaff, A. Knuistingh Neven, P. Lucassen en M. Springer.

Verschillende nieuwe onderwerpen zijn in behandeling genomen. Als u deelname aan een groep overweegt, wendt u dan tot de Afdeling Standaardenontwikkeling van het NHG of tot de directeur. Zie voor een nadere uitleg van de werkwijze van de groepen het novembernummer van de vorige jaargang (Stand van zaken).

Standaarden – Oproepen

• *Leden voor de werkgroepen standaarden-ontwikkeling*

Voor de volgende werkgroepen vragen wij, behalve geïnteresseerde en ter zake deskundige huisartsen, ook geïnteresseerde, niet specifiek deskundige collegae, die bereid zijn actief aan de ontwikkeling van een standaard bij te dragen:

- Koortslijdende Kinderen;
- Zwangerschap, Bevalling en Kraambed;
- Hyper-/hypothyreoïdie;
- Bloedonderzoek bij verdenking op leveraandoeningen.

Aanmeldingen bij het NHG-bureau, t.a.v. mw. A. Heessels, Postbus 14006, 3508 SB Utrecht; telefoon 030-516.741.

Centrum Tilburg – Jaarverslag 1989

Symposium Huisarts en Psychogeriatric

Ons eigen symposium Huisarts en Psychogeriatric werd op 25 mei 1989 gehouden. De psychogeriatric is toenemend een hot item in het eerste echelon. Wij zijn er dan ook gelukkig mee dat er sprake was van een grote opkomst van huisartsen, verpleeghuisartsen en Riagg-medewerkers. De gunstige reacties stemmen ons tot tevredenheid. De bijdragen van alle sprekers werden gebundeld tot een instructief boekwerkje dat voor belangstellenden op ons secretariaat verkrijgbaar is.

Huisarts en Verloskunde

Ook dit jaar werd een avond Huisarts en Verloskunde georganiseerd, de vierde maal in succesie, primair praktijkgericht met als onderwerpen fluor vaginalis in de zwangerschap, positieve dyscongruentie en niet vorderende uitdrijving. Al met al een stukje nascholing waarvoor een

Gepubliceerd

- Diabetes Mellitus Type II;
- Orale Anticonceptie;
- De Verwijsbrief;
- (Dreigende) Miskraam;
- Enkeldistorsie;
- Bereikbaarheid/Beschikbaarheid;
- Urineweginfecties;
- Cervixuitstrijkjes;
- Mammografie;
- Medische Verslaglegging;
- Schouderklachten;
- Otitis Media Acuta;
- Problematisch Alcoholgebruik;
- Acute Keelpijn;
- Oogheekundige Diagnostiek;
- Perifeer Arterieel Vaatlijden.

Geautoriseerd

- IUD (januari 1991).

Becomentarieerd

- Acne (februari 1991).

In ontwikkeling

- Ulcus Cruris (april 1991);
- Dementiesyndroom bij Bejaarden (mei 1991);
- Hypertensie (juni 1991);
- Migraine;
- Otitis Media met Effusie;
- Abnormaal Vaginaal Bloedverlies;
- Herkenning Cara-patiënt.
- Behandeling en Begeleiding Cara-patiënt;
- Slapeloosheid en Slaapmiddelen.

In voorbereiding

- Cholesterolbepalingen en de Huisarts;
- Cara bij kinderen;
- Atriumfibrilleren;
- Koortslijdende Kinderen;
- Zwangerschap, Bevalling en Kraambed;
- Bloedonderzoek bij verdenking op Leveraandoeningen;
- Bloedonderzoek bij klachten van algemene aard;
- Hyper-/hypothyreoïdie;
- Varices;
- Begeleiding van Patiënten na een Hartinfarct.

Op de rol

- Patiëntenvoorlichting;
- Lage-Rugpijn;
- Knieklachten;
- TIA.

duidelijke behoefte bestaat, ook voor de huisarts die niet actief verloskunde bedrijft.

Beside teaching

De bedside teaching vond zoals vanouds vrijwel maandelijks plaats en bleef zich in een ruime belangstelling verheugen.

Onderlinge toetsing

De onderlinge toetsing kreeg een steeds belangrijker plaats in onze regio. De oude NHG toetsingsgroep functioneerde nog steeds goed, verheugend is dat in oktober een tweede toetsingsgroep van start is gegaan.

Riagg-consultatie

In 1989 evenals in voorafgaande jaren bood het Riagg mogelijkheid tot consultatie: middels een gedachtenwisseling omtrent een casus en/of een thema werd werkinhoudelijke kwaliteitsverbetering nagestreefd. Het tweede half jaar bleek een gewijzigde aanpak voor een grotere opkomst van huisartsen te hebben gezorgd: gezien de relevantie van het gebodene een goede zaak.

Projectgroep dementie

Een projectgroep dementie kwam door onvoldoende belangstelling tot op heden niet van de grond. Nagegaan wordt in hoeverre dit project toch nog een kans van slagen heeft.

Werkgroep diabetes II

Een werkgroep diabetes II is in voorbereiding.

WDH

Samenwerking met en participatie in de WDH werd door ons belangrijk geacht en vond ook in 1989 plaats.

Onderwijskundige kwaliteit

Ons centrum probeerde de onderwijskundige kwaliteit van de door ons georganiseerde nascholing te vergroten. Bestuursleden volgden de cursus onderwijs maken (O en O) naast training presentatietechniek (Organon).

Bestuur

Het bestuur werd in het verslagjaar gevormd door de volgende personen: W. Wouts, voorzitter; P. Terwindt, secretaris I; F. Cornelissen, secretaris II; L. Marres, penningmeester; Mw. M. Broes, J. Lombarts en A. de Jong, bestuursleden. Verandering in de bestuurssamenstelling staan voor de deur. Het vertrouwde gezicht van Wil Wouts zal na vele jaren ons bestuur niet meer sieren. Het zal wennen zijn; voor Wil onze dank voor zoveel jaren van inzet, het laatste jaar als voorzitter. Frans Schormans treedt als nieuwe voorzitter toe. Frank Cornelissen wordt onze nieuwe voorzitter.

Samenstelling van het bestuur in 1990 wordt: F. Cornelissen, voorzitter; P. Terwindt, secretaris I; A. de Jong, secretaris II; L. Marres, penningmeester; Mw. M. Broes, bestuurslid; J. Lombarts, bestuurslid; F. Schormans, bestuurslid.

P.N.L.H. Terwindt,
secretaris

CMP – Oproep Balintgroepen 'oude en nieuwe stijl'

De Commissie Medische Psychologie (CMP) van het Nederlands Huisartsen Genootschap en de Stichting Deskundigheidsbevordering zijn geïnteresseerd in de thans functionerende Balintgroepen in Nederland (vroeger ook wel genoemd studiegroepen medische psychologie, psychosomatiek of integrale geneeskunde). Omdat deze groepen meestal een zelfstandig bestaan leiden, en omdat er de laatste jaren geen landelijke bijeenkomsten zijn georganiseerd, is over deze groepen momenteel weinig bekend. Volgens informele contacten bestaan er nu circa veertien groepen, maar ook de gegevens hierover zijn erg summier. Daarom vraagt de CMP aan alle nu bestaande groepen de volgende gegevens op te sturen: naam, adres en (privé) telefoonnummer van de huisarts-contactpersoon en van de psychiater/psycholoog of agoog begeleider, aan: het secretariaat van de CMP, Postbus 14006, 3508 SB Utrecht.

Iedere groep ontvangt vervolgens een korte vragenlijst. Daarna zal een overzicht van de huidige situatie worden teruggestuurd, met een uitnodiging voor een landelijke bijeenkomst voor de groepsbegeleiders en de groepsleden, in de loop van 1991.

Telefonische inlichtingen zijn te verkrijgen bij H.J.J.M. Berden, hoofd wetenschappelijke staf NHG-bureau, telefoon 030-516741.

CMP – Huisarts-chronische patiënt

De Commissie Medische Psychologie (CMP) ontwikkelde samen met een aantal patiënten-vertegenwoordigers van patiëntenverenigingen, waaronder de Diabetes Vereniging Nederlands (DVN) en het Landelijk Contactorgaan Begeleidingsgroepen Bostkankerpatiënten (LCBB), een tweetal handleidingen voor de organisatie van een workshop over de relatie huisarts en chronische patiënt:

- Taken van de huisarts en verwachtingen van de patiënt (Workshop I);
- Het onderkennen en oplossen van knelpunten in de relatie (Workshop II).

De CMP voerde gesprekken met vertegenwoordigers van diverse patiëntenverenigingen en de Gehandicaptenraad. Het overleg werd geïnitieerd door de CMP. Tijdens deze gesprekken werd getracht antwoord te geven op vragen die bij gesprekspartners leven over taakin-vulling van de huisarts enerzijds, verwachtingsbeeld van de patiënt anderzijds, alsmede op knelpunten in het communicatieve proces die van betekenis zijn voor de kwaliteit van de hulpverlening. Vragen op dit terrein, die tijdens deze gesprekken nader gepreciseerd waren, werden tijdens een drie dagdelen durende proefcursus aan een nader onderzoek onderworpen. Twintig huisartsen en twintig patiënten namen aan dit onderzoek deel. De werkgroep 2000 verleende belangrijke ondersteuning. Het resultaat was verhelderend en inspirerend.

Een tweetal artsen en drie patiënten hebben de ervaringen van de proefcursus in de voorliggende vorm verder uitgewerkt: een kleinschalige workshop als oefenterrein om artsen en patiënten in de gelegenheid te stellen nader met elkaar kennis te maken met als doel zicht te krijgen op moeiten, zorgen en twijfels, die van betekenis zijn voor de benodigde zorg. Stichting O&O heeft een substantiële bijdrage geleverd door het beschikbare materiaal te herordenen en te redigeren.

De CMP denkt dat de handleidingen bruikbaar zijn binnen bestaande huisarts-nascholingsmodellen, bijvoorbeeld de Warffumcursus. Tevens zouden patiëntenverenigingen er gebruik van kunnen maken door, bijvoorbeeld overeenkomstig het Warffummodel, huisartsen voor deelname aan een dergelijke cursus uit te nodigen.

Beide handleidingen zijn tegen kostprijs en verzendkosten verkrijgbaar bij het NHG-bureau, telefoon 030-516.741.

NHG-scriptie-prijs 1990

Tijdens de NHG-NUHI-Referatendag 1990 vond de eerste uitreiking plaats van de NHG-scriptie-prijs. Mevrouw C. Dagnelie, voorzitter van de Selectiecommissie, maakte de prijswinnaars bekend.

De Selectiecommissie, in de personen van J. de Haan, voorzitter van de CWO, en mevrouw C. Dagnelie, lid NHG-bestuur, heeft zich verdiept in de scripties die in 1990 door de huisartseninstituten zijn ingezonden. Als standaardzin zou nu volgen: dit was geen eenvoudige taak ..., maar dat viel in ons geval mee. Er waren namelijk in totaal slechts twee scripties ter beoordeling ingezonden, beide uit Maastricht – dit in plaats van de mogelijke twee per instituut. De beide werk-

stukken voldeden volgens de Selectiecommissie zeker aan de belangrijkste voorwaarden: origineel en huisartsgeneeskundig relevant. Beide criteria hebben bij het bepalen van de volgorde een rol gespeeld.

De tweede prijs, een bedrag van NLG 200,- is toegekend aan mevrouw Y. de Boer en de heer R. Linden voor hun scriptie getiteld 'Huisarts en verloskundige indicatielijst: onbekend maakt onbemind?'. Zij hebben door middel van een telefonische enquête onder huisartsen geïnventariseerd, in hoeverre de verloskundige indicatielijst bekend is en hoeveel deze wordt gebruikt. Zeker geen eenvoudig onderzoek, goed beschreven en met fraaie figuren.

De eerste prijs, een bedrag van NLG 300,-, gaat naar de heren A. Kuipers en A. Erkens, die een scriptie schreven met als titel 'Het einde van het wrattenspreekuur?' (zou het toeval zijn dat beide titels met een vraagteken eindigen?). Zij deden een gerandomiseerd onderzoek naar de behandeling van wratten aan de handen met vloeibare stikstof ten opzichte van de histofreezer. Het geheel was origineel en eenvoudig van opzet, wat niet wil zeggen dat de uitvoering eenvoudig was. Heel creatief vond de Selectiecommissie de oplossing voor het beschrijven van de lokalisatie: twee voorgedrukte handen, palm en rug. Als tekortkoming constateerden de onderzoekers zelf al dat het natuurlijk beloop niet is nagegaan en dat de follow-up kort was. Niettemin: onze complimenten.

De Selectiecommissie wil volgend jaar graag meer leesvoer ontvangen. Dit was het eerste jaar dat de NHG-scriptie-prijs is uitgereikt. Wij nodigen alle huisartseninstituten uit vóór 1 mei 1991 de twee beste scripties van huisartsen in opleiding in te zenden.

C. Dagnelie,
voorzitter Selectiecommissie

OUDE JAARGANGEN

Gevraagd

Hao zoekt oude jaargangen van *Huisarts en Wetenschap*. Welke huisarts die het vak verlaat, wil zijn exemplaren van de hand doen?

Reacties graag *schriftelijk* naar het redactiesecretariaat: Postbus 14015, 3508 SB Utrecht. Uitgangspunt is dat voor een dergelijke overname niet meer hoeft te worden betaald dan de verzendkosten.

Mededelingen voor de Agenda in nummer 2 (begin februari 1991) moeten op uiterlijk 3 januari 1991 in het bezit zijn van het redactiesecretariaat.

Januari

Seminar thuiszorg (Utrecht, 10, 24 januari, 7, 21 februari).⁷

■ **Aids (Nijmegen, 11 januari).**⁵

■ **Management bij diabetes II in de huisartspraktijk (Rotterdam, 17 januari, herhaling).**⁹

■ **Cursus vroeggeboorte: obstetrische en neonatologische aspecten (Amsterdam, 16 januari).**⁴

■ **Moderne statistische methoden voor klinisch en epidemiologisch onderzoek (Rotterdam, 21-25 januari).**⁶

■ **Counsellen voor en na de Aids-test (Leiden, 24 januari).**¹

■ **De nieuwe wet op de lijkbezorging (Utrecht, 31 januari).** Symposium. Inlichtingen: Vermande Studiedagen, Postbus 20, 8200 AA Lelystad; telefoon 03200-22944.

Februari

■ **Spoedeisende rampgeneeskunde (Amsterdam, 14-15 februari).** Postgraduate course, Vera Visser Conference Management, Zwaardenburg 4, 3473 RP Nieuwegein; telefoon 03402-51.498; fax 04302-51.497.

■ **Medische statistiek (Leiden, 18-22 februari).**¹

■ **Dermatologie voor de huisarts (Nijmegen, 20 februari).**⁵

■ **Lyme disease (Leiden, 22 februari).**¹

Maart

■ **Management bij diabetes II in de huisartspraktijk (Rotterdam, 21 maart, herhaling).**⁹

■ **Medische statistiek (Leiden, 4-8 maart).**¹

■ **Rational pharmacotherapy in general practice (Göttingen, 15-16 maart).** Symposium. Inlichtingen: Prof. Michael M. Kochen, Department of General Practice, Georg-August-University, Robert-Koch-Strasse 40, D-3400 Göttingen, Germany; telefoon 09-49.551.392.638; fax 09-49.551.399.530.

■ **Sexuologie voor de huisarts (Nijmegen, 20 maart).**⁵

■ **Importziekten (Leiden 21-22 maart).**¹

■ **International conference of primary care obstetrics and perinatal health (Den Bosch, 21 en 22 maart).** Congres Nivel, Postbus 1568, 3500 BN Utrecht; telefoon 030-319.946; fax 030-319.290.

■ **Psychiatrie voor de huisarts (Nijmegen, 27 maart).**⁵

April

■ **2nd International Congress on Emergency Psychiatry (Leiden, 3-5 april).** Inlichtingen: Leids Congres Bureau, Postbus 16065, 2301 GB Leiden;

telefoon 071-275.299; fax 071-275.264.

■ **Health for minorities by te year 2000. Closing the gap (Nazareth, Israël, 3-6 april).** Inlichtingen: Galilee Society for Health Research and Services, P.O. Box 92 Rama, 30055 Israel; telefoon/fax 09-9724.881.723.

■ **Bejaarde patiënt IX (Nijmegen, 17-19 april).**⁵

■ **Third Regional Conference of Family Medicine (Costa Rica, 17-19 april).** Georganiseerd door The International Center for Family Medicine with the McGill University, Canada. Inlichtingen: Dr. Rodrigo Cedeno Gomez, Medicina Familiar y Comunitaria, Cendeiss, Apartado 417-1150 La Uruca San Jose, Costa Rica; telefoon 09-506.327.451; fax 09-506.320.086.

■ **Functionele buikklasten (Nijmegen, 26 april).**⁵

Mei

■ **Kleine chirurgie voor de huisarts (Nijmegen, 1 mei).**⁵

■ **24th Annual Spring Conference (Philadelphia, PA, 4-8 mei)** Meeting van de Society of Teachers of Family Medicine. Inlichtingen: STFM, PO Box 8729, 8880 Ward Parkway, Kansas City, MO 64114, USA.

■ **Annual meeting NAPCRG (Quebec City, Canada, 22-25 mei).** Zie Berichten in septembernummer.

■ **Zwanger worden en bevallen (Drachten, 29 mei).** Congres SDH Noord-Nederland. Inlichtingen: Huisartsenbureau Friesland, Spanjaardslaan 147, 8917 AS Leeuwarden; telefoon 058-125.520; fax 058-815.0578 / Huisartsenbureau Groningen, Ubbo Emmiusingel 19, 9711 BB Groningen; telefoon 050-127072; fax 050-189.527.

■ betekent: eerste vermelding.

¹ Boerhaave Commissie, Postbus 84, 2301 CB Leiden; telefoon 071-275.293.

⁴ PAOG Amsterdam, Tafelbergweg 25, 1105 BC Amsterdam; telefoon 020-566.4801/3.

⁵ PAOG Nijmegen, Johannes Wierlaan 1, 6500 HG Nijmegen; telefoon 080-517.051.

⁶ PAOG Rotterdam, Postbus 1738, 3000 DR Rotterdam; telefoon 010-4087.880/1.

⁷ PAOG Utrecht, Bijlhouwerstraat 6, 3511 ZC Utrecht; telefoon 030-331.123, toestel 132/3/4.

⁹ Commissie voor de Artsencursus, 's Lands- werf 219, 3063 GG Rotterdam; telefoon 010-411.6614.